

KATHOLIKUS NÉPLAP

PEST, 1857.

7. szám.

I. Félév.

FEBRUAR 18.

Mezei karczolatok.

II

Farsang.

arsang van. Pogány szokás. Romában, a világ fővárosában már építetése első éveiben, Romulus alatt, egész ünnepélylyel tartattak meg a farsangi napok. Egy vén bolondos, részeges asszony első adott jelt a nyilvános kicsapongás elkezdésére. Tanácsosok, kik másképp igen okos emberek voltak; urak, uralkodók, elsősek voltak, kik minden tekintély és illedelem mellözésével, nevetségesen ruházva, beburkolva, zöld ágat tartva kezökben a város utczáin ide s tova futkároztak, helyet engedve minden illetlenségnek. Ezeket követte a nagyok és kicsinyek, öregek és fiatalok, férfiak és asszonyok végtelen serege, lármázva, üvöltve s ugrálva. A legbölesebb sem szégyenlette magát, ekkor bolondosdít játszani. Erre következett a nyilvános tisztátlan látványok, komediák, tánczok, ivások és más kicsapongások mindenféle neme, mely bűn nélkül nem mult el. Hasonlón ülték meg ezen sátni ünnepeket a görögök, egyiptombeliek és a római birodalom többi né-

pei is. Adná Isten, hogy a világ világosságának folderrültével a sötétség ezen pogány szokása is végkép elenyészett volna.

Farsang van! És pedig elég hosszú! De a kath. egyház kalendáriumában soha se volt farsang, nem is lesz. Sajnos és siralmas, hogy mi katolikus emberek annyira elpogányosodtunk, hogy a farsang napjai nekünk legkellemetesebbek, legvonzóbbak, legtündérbek. Anyánk, a kath. anyaszentegyház, kezdetétől fogva semmiben se fejtett ki több buzgalmat, mint a pogány maradványok kiirtásában. Ha valamely város, vagy nemzet katolikussá lett, első kérdés az volt: mit csinálnak itt a hamis istenek templomai? le velők! de mit vétettek ezen ártatlan épületek, a szorgalomnak e nagy művei? nem jobb volna ezeket egyszerre felszentelni, és kath. templomokká átalakítani? Nem, semmi esetre. Mért? mert azok a pogányság maradványai, nem lehet azokat tűrni. Így Konstantin császár a világ legnevezeteseb templomait rontotta le, melyeknek széthullott köveit sem az egyház nyilvános; sem egyesek magány házak építésére fol nem használták; valamint Julian idejében a pogány istenek áldozataiból folmaradt, s igen olcsón eladatott husból egy keresztény sem vett még csak egy fillér árát sem. Es mért nem? hus, hus. Azért nem, mert e hus a bálványoké volt, és a keresztény inkább meghalt volna, minthogy azt megízlelje. —

Ha egyházunk annyi lelkesedéssel üldözte a pogányok maradványait, jóvá hagyhatja-e a pogány farsangok élő visszaéléseit? Sz. Cziprián szavai szerint, az egyház mind ezen látványok nemeit kárhóztatta, midőn a bálványozást eltörölte. Szent Ambrus püspök így szólt farsangoló hiveihez: panasgom van ellenetek, kik a pogányok ünnepeit ülitek: ha mi Isten templomai vagyunk, az Isten e templomaiban mért ülitek a bálványok ünnepeit? Egy városban, mondja sz. Agoston, dőghalál ütött ki: mikor ez megszűnt, minden fönmaradt ruha, bármily drága volt is, hamuvá égettetett, hogy valahogy a dőghalál ismét ki ne üssön. Hát keresztények! csak mi leszünk kiméletesek ezen pogány maradvány iránt, mely a nagy Isten szent temploma mellett, mint egy kápolna áll az ördög számára. Itt valóban valósul azon közmondás: „gyertyát gyújtani az ördög számára.“

Farsang van! De mért örül sok ember annyira e szónak, mint a diák a szünnapoknak? Tán ezen időben szabad a vásár, szabad a bűn? Ha ez így volna, akkor ez vagy onnét jönne, hogy Isten ezen időben nem kívánja szolgálatunkat: vagy a religio változott meg, és nem kívánja a jámbor életet, mint máskor; vagy pedig lelkünk természete változott, és ezen időben más teendője van, mint üdvösségét eszközölni. De ezen okok közül egy sem alkalmazható, és azért mi máskor tiltva van, farsangban is tiltva van. Jézus Sirák fia könyvében 28 tárgyra számláltatik idő, u. m. evésre, ivásra, alvásra, van idő élni, idő halni, de nincs vétkezni való időről benne szó. Ha az Isten parancsolatjáról van szó, akkor nincs különbség se lakadalom, se kántorbőjt, se farsang, se nagypéntek között.

Farsang van! No s aztán? hát most más Isten van mennyben, mint volt karácsonnapján? Vagy talán Isten elvesztette magasságát, fenségét, tekintélyét, urasági hatalmát, melylyel akkor birt, vagy ez előtt egy hónappal jobb, szentebb, bőlesebb, igazságosabb volt, mint ma? Kevesebb tiszteletre, félelemre és szeretetre méltó? Vagy e napokra lemondott azon tiszteletről, mely őt illeti? E napokra a vétkeknek szabad passzust adott talán? A bűnt talán most kevesebbé utálja és bünteti? Vagy az Isten eläléczta arezát e napokra, hogy kicsapongásainkat ne láthassa? Vagy hatalma veszett el, melylyel a bűnt büntetni szokta? Vagy írásbeli biztosítást nyomott markunkba, hogy veszedelem-, és rossz alkalmakban el nem esünk, se tönkre nem jutunk? Hol van ez megírva? Honnan kapta a farsang azt az engedményt, mely szerint benne szabad az, mi máskor tiltva van? Irva van, s elhisszük, hogy a világ minden gyönyörűségei szokásaival az Istennel és Isten szolgálatával ellenségeskedésben áll, tehát lehet idő, melyben a világ szabadmultságainak minden lelkisméreti furdalás nélkül oda adhatja magát az ember? melyben meg volna engedve, Isten mellözésével egyedül a világnak hódolni? „Én vagyok az Ur, és nem változom.“ (Malakiás III, 6) Ne adjatok helyet az ördögnek. (Efez. IV, 27) Jaj azon embernek, kitőla botrány jön. (Máté XVIII, 7) Mit nektek mondok, mindnyájának mondom: vigyázzatok! (Mark. XIII, 37) Ki szereti a veszeltyt, elvesz benne. (Predik. III, 27.) Ezek

mind a szentírás szavai, melyekből soha egy betu sem változik meg.

Farsang van! De te tán csak farsangban is okos ember akarsz maradni? Te azon fölül keresztény is vagy, a ki magát Jézus tanításához, törvényéhez, elveihez vallja? Nemde? mert ezt csak tán soha se akarod letenni, se a keresztségi jelt nem akarod lelkedből kivakarni? Tagadhatlan igazság pedig ugy-e, hogy arra mindenki minden időben köteleztetik, mit állása töle követel? Ezen tanítást maga a fölfordult világ is vallja, s elfogadja. Mindenki állásához illőleg viselje magát. Más illik egy földművelőnek, más nemesurnak, más egy hercegnek. Mit mondanál egy hercegről, ha minden vasárnapon a köznéppel a csapszék asztala alatt tartaná lábát? Eszeveszettnek mondanád ugy-e? Ez is azt mondhatná, a mit te: eh mit! hisz farsang van! Vagy ha egy apácza vagy más szerzetes kolostorából ki menne, komédiás ruhába öltözködne, vagy tánczpadra futna? És most mit szólsz ahhoz, a mit most mondok? Valljon a kereszténység semmi más, mint pusztakézelődés? Az az eskü, mit a keresztségben tettél, melynek következtében ellene mondottál az ördögnek, testnek, világnak, és minden örömei-, és hiu szokásainak, és pedig örökre, valljon mondom, azon eskü csak költött portéka? Valljon Jézus szent neve, melyben egy keresztény boldogságát leli, mely Üdvözítőnknek annyi véérébe került, oly megvetett név, hogy minden idej illedeelmünket sem érdemli meg? Mi a keresztény? Ember, ki Istenével különös rokonságban van. A mi Jézus természet szerint, az az ember elfogadás által, Isten az atyánk, Jézus testvérünk, és fejük, melynek tagjai vagyunk. Gondolhatsz-e nagyobb méltóságot, mint Isten fiának, Jézus testvérenek, Szentlélek templomának lenni? Mi kötelessége egy ily kereszténynek? Ha Isten az atyátok, mondja sz. Péter, félelemmel járjatok életetek rendében. (Első levele I, 17.) Ha Jézus tagjai vagyunk, a tövissel koronázott fejet egész életben szemünk elől ne veszítsük. Ha Szentlélek templomai vagyunk, a templomnak illik és kell szentnek és tisztának lenni.

Farsang van! A diák kifejezés szerint Bachus ünnepei. (Feriae Baehi) Pfu! Egy keresztény, pogány, hamis Istennek szentel napokat! Ha egy pogány ember, ki az első keresztények történetét olvasta, sok városainkba menne, és látná azon visszaéléseket, melyek pogány szokások maradványai, mit gondolna? „Ez az a keresztény religio, mely egy szegény, alázatos, és fölfeszített Istent imád, és mindenkit követésére szólít föl? Ez az a religio, mely a bűnt legtökösabb gondolat- és kívánságban is kárhóztatja? Ez az a religio, mely azt tanítja, hogy a mennyországba keskeny, göröngyös, keresztut vezet? Egykor ősapáitok nekünk szemünkre hányták azon ünnepeket, melyeket Bachus tiszteletére szenteltünk, és ezzel igyekeztek religiónk istentelenségét bebizonyítani; ellenben illedelmes, alázatos, mértékletes és tiszta életmódjuk által, bennünket a keresztény religio igazságáról iparkodtak meggyőzni; és csakugyan ez által közülünk többet nyertek, mint a zsarnokok kinzó eszközeik által tőlük elcsábítottak. De most hogy vagytok? én most alig találok különbséget; most nálatok oly multságokat látok, melyek nálunk uralkodtak. Vagy megváltozott a keresztény religio, vagy őseitek jogtalanul vádoltak min-

ket istentelenségről, és képmutatók voltak. "Hej! lasan! Várj hamvazóig, majd meglátod akkor, hogy imádkozunk, templomot hogy látogatunk, és minden vigaszt félre teszünk. Micsoda, felelne a pogány, a ti hitetek olyan, mint a ruha, melyet fölhozni és levetni tetszés szerint lehet? Hát a tireligiótok szemfényvesztés, mely a bűnt majd bünteti, majd jóváhagyja? mely ma mértékletességet kíván, holnap a részegséget helyesli? A mely religio így ellenmond magának, lehet-e az jó? Mit mondanánk erre? Azt, hogy most farsang van, hogy aztán annál hivebben szolgáljunk az igaz Istennek, azért gyújtunk most gyertyát a rossz szellemnek? Legyen mulatságod olyan, mely keresztény neveddel megfér, s melyben Jézus is megbántás nélkül helyet foglalhatna.

Farsang van! És aztán? Farsangban is, hiszem van lelkünk, melynek üdvösségéről gondoskodunk kell! Van most is lelkünk, mely ha elvész, mit használ akkor, ha az egész világ örömét megnyerjük is a farsangban? Ez a lélek előttünk nem mindig egyformán drága? Vagy az ördög farsangban alszik? Vagy farsangban nem kell a haláltól félni? Vagy tán gondoskodni akarunk, hogy legyen husvétra mit győzni?

Farsang van! Ugy van, és soha Isten többet nem szenved, mint ekkor. Majd mindenki elmellőzi. A barátság szükségben próbáltatik legjobban. Soha szeretetünket más iránt fényesebben ki nem tüntethetjük, mint üldöztetésénél. A farsang legtöbb apauldozó Absalont mutat föl. Nem hijában olvastatik Quinquagesima vasárnapon (farsang vasárnapja) azon evangéliom, hogy Jézus megfeszítették, s alig van, ki szenvedésén bánkódnék. II. Ferdinand római császár udvari bolondja, ki mindenkor az asztalnál szolgált, három farsangban eltűnt. Sok keresés után a szent István templomában találták meg. Kérdőre vonatván, ezt felelte: az Úr Isten egész esztendőben el van foglalva audienciakkal, melyeket az uraknak és a köznépek osztogat; akkor mi szegény bolondok nem is mutathatjuk nála magunkat; de ezen napokban, melyekben mindenki bolonddá válik, nem kell nekünk bolondot játszani, azért most időnk van legnagyobb Urunknak is, ki az oltári szentségben jelen van, szolgálni és vele társalogni. E bolondtól tanulni lehetne sok okosnak is. Vannak bolondok, kiktől lehet valamit tanulni, de a farsangiaktól nehezen; akkor ragaszkodjunk jobban Istenhez, midőn mások által leginkább üldöztetik. Lám Tobias Ninivében, Dániel Babilonban, Josef Pharao házában, Abraham Kaldéában Isten iránt hívek maradtak. A rosszak közt jónak lenni, jele a hívségnek.

Farsang van! Barátom! van a mulatásnak tulajdon módja, ártatlan mulatságok nincsenek is tiltva. Mulassunk, de keresztény módra. Nem minden történik keresztény módon, mit keresztények tesznek. Mulassunk, de úgy, hogy se ne vétkezünk, se Isten dicsőségét ne csorbítsuk. Minden teendőknél elmondhassuk: Isten dicsőségére! Már most elmondhatjuk-e a farsang minden egyes multságánál: ezt teszem Isten dicsőségére! Mulassunk, de ne vétkezzünk! Egykor Jézus így szólt apostolaihoz, midőn már mindenki elhagyta őt: ti is elkartok menni? (János 6, 68) Keresztények! Sokan elpártolnak e napokban Jézus elvétől, valljon mi is elhagyjuk isteni mesterünket? Isten Baruch profetája ál-

tal ezt izente a zsidó népnek: ti Babilonban fogtok látni arany, ezüst, fa, és köisteneket; vigyázzatok, hogy azokat a pogányokkal ne imádjátok; hanem mikor őket ezen istenek előtt leborulva látjátok, mondjátok szívetekben: Uram! Téged illet az imádás! (VI, 5.) Kinek fule van, hallja.

Mecsegháti.

A szénégető.

(Vége.)

Az 1717-ik évi szelid tavasz, már régen eltűnt larka bérczi virágaival, midőn egy szép nyári napnak alkonyán, azon rémitő elterjedt hirrel lépett Miska a kunyhóba, miszerint a kirimi tatár khán fia, tuzzel vassal pusztítja Erdélyt, sőt már, három csapatba osztván tizenöt ezernyi táborát, a magyar határokra is betört.

No fiam! — mondá föllángoló képpel az öreg Kapor, — most már a kinek nincsen fegyvere, adja el kontosét, és vegyen kardot.

Nekünk sincsen, édes jó atyám, — mondá Miska reszkető hangon, látván megrémült hűgát sirni.

S hát ti tán sirtok? — mondá Kapor. Mit féltek, kicsiny hitűek? Hiszen jó Atyánk van nekünk a mennyben, az ő akaratja nélkül pedig, egy hajszál sem esik le fejünkről. Bizzatok! van fegyverünk is. Menj fel csak Miska a barlangba, egy szép fringyiai kardot találsz ott, elrejtve a köpor alá; méltó lesz az erős karodhoz.

Miska egészen fölvidult, és futyorészve távozott el; az öreg Kapor pedig mély gondolatokba merült.

Ezalatt a vidéki nép, mint a pásztor nélküli nyáj, azt sem tudta rémultében, mihez fogjon, vagy kitől várjon védelmet. A hadsereg épen akkor Nándorfejérvárot ostromlotta, Jenő fővezér alatt, ki maga is veszélyben forgott, bekerítettvén hátulról III. Achmet zultán táborától, a mi sokkal nagyobb aggodalomba ejté Karoly királyunkat, mint sem a tatárok üzetésére gondolhatott volna. Futott tehát, a ki merre tudott, mindjárt korán reggel, keserves jajgatások között. S mily szomorú volt látni, hogy emeli egyik ölében beteg anyját, másik hátán siránkozó gyermekeit, ez roskadozó öreg atyját, amaz nyomorék rokonát, megfélekedve mindenről, még a napi élelemről is. Nyögni látszott a levegő a nagy zaj és zokogástól, a mint a temérdek nép fel s alá ögyelgett minden határozott cél nélkül. „A hegyekre! A Rozsályra!” hangzott fel végre egy hatalmas férfi szózat a nép közül, mire az egész sokaság Fernezelyen keresztül a Rozsálynak indult, hogy annak szerteágazó sotét völgyeiben rejteket keressen magának. A szénhely most egyszerre, annyira megnépesedett, a sok öregek, asszonyok, leányok, gyermekek és félénk férfiaktól, hogy az öreg Kapor a Rozsály széles tetejére kényszerült őket telepíteni.

A kifáradt nép fölérvén a tetőre, leheveredett pi-henni, mialatt az öreg végig jártatva szeméit a temérdek sokaságon, eliszonyodva kiáltá: „Szent Isten! — mondá összecsapva kezeit, mire minden szem feleje fordult, — hát egynek sem jutott eszébe ennyi nép közül.

hogy élelmet hozzon magával? Ide mellém férfiak! hajtsuk fel marháitokat, hogy el ne hajtsák a tatárok, mert éhen veszttek el gyermekeitekkel együtt.

A sokaság egy ideig elámulva mereszté szemeit a bölcs öregre, végre mintha álmából ébredne fel, ezen fohászban tört ki: „Az Isten áldja meg, milyen jó ember!” — A férfiak csak hamar összegyűltek, s az öreg Kapor velök együtt néhány órai idő múlva egész csordát hajtott fel a vadonba, hozván magokkal kenyeret, lisztet, és a mit csak találhattak pusztán hagyott házaikban. Látván pedig az öreg, hogy megnyerte a nép bizodalját, arról kezdett intézkedni, nehogy véletlenül meglepettessenek. Örököt állított azért emberkiáltásnyi távolságra, hogy rögtön értesülhessenek a közelgő veszedelemről; egyet pedig különösen a legmagasabb déli sziklaucsra rendelt, ki szigorúan felügyeljen minden mozdulatra az országuton. Mennyire bámult a nép a szegény szénégető okosságán, csak onnan is kitűnik, hogy azon percztől fogva, mindenki úgy tekintette és tisztelte őt, mint valódi gróft, mert ő mindenről tudott gondoskodni, és mindenütt ott volt, hol csak vigasztalásra és bátorításra vala szükség. Így jött el az éj, minden veszély nélkül, s akkor megtiltá az öreg tüzet gerszteni, nehogy világa által elárulja az ellenségnek menhelyöket. Más nap az ör, ki a sziklaucsról kémlelé az utakat, torokszakadtából kiáltozá: Huszárok! . . . Huszárok! . . . Szathmár felől! S ki irhatná le az örömet, melyet ezen hír ébresztett a nép szívében? Az örömtől ellágyulva, sírva borultak egymás nyakába, vagy égre emelék szemeiket, és dicsőíték Istent, ki el nem hagyta őket végveszedelmökben. S valóban a Babócsai magyar huszárjai, a mint azt később kémjeik is hírül hozák, a tatárok ellen vonultak, hogy amugy magyarosan elbánjanak velök, kik már akkor Kapnyiknál dultak.

Kapor néma lön e hírre, és mély gondolatokba látszott merülni. Jer fiam! — mondá most egyszerre Miskának, — és megragadván kezét, külön vivé őt Julesával együtt a zajongó nép közül, a déli sziklapárkányra. Édes fiam! — mondá itt neki tompa rezgő hangon, — borulj le atyád előtt. . . . Hadd áldjalak meg, talán utoljára, mielőtt csatába mennél. Észrehevén a nép, mitörténik a hegy szélső fokán, könyekig megindulva önként térdeire bocsátkozott, mintha ő is leakarná imádni az ifjura az egek irgalmát. — Most menj, fiam! — rebegé az öreg, megáldván gyermekét. Isten áldása legyen rajtad. Áldásom kísérjen minden lépteden. Kísérjen az Isten anyala, és őrizzen meg minden veszélytől. Ime, itt van kardom, viseld becsülettel. Van posztó ruhád, vedd magadra. Lovad a völgyben vár, gondoskodtam róla. Ugy fiam, bucsuzz el Julesától is, a te véred ő. Csókoljátok meg és öleljétek meg egymást. Most jer ide, hadd csókoljolak meg én is. Ezzel Isten veled! Ne felejtőd a csatában, mennyi nép sir a Rozsályon! Erre az öreg Kapor elfordult, nehéz könyek gördültek szeméből; Julesa ártatlan arca pedig elborult, és olyan lön, mint egy maradt márvány szobor, míg könyei záporoként meg nem eredtek.

Következő napon, mint egy dicsőült szellem, ragyogó tekintettel lépett fel az öreg a hegytető közepén álló szőszék alaku sziklára. Elhalt a szó mindenkinék ajkán, a mint meglátták őt és síri nagy csendesség lön. „Honfiak! — így kezdé fölemelt, de komoly han-

gon az öreg, a diadal nem a hadak sokaságában, hanem az Isten kezében van; és így nem az ellenség, hanem csak bűnünk győzhet le minket. Bűnösök vagyunk, el kell azt ismernünk, nem méltók arra, hogy meghallgattassék fohászkodásunk. Oh de még is, miért esnének kétségbe? Vannak gyermekeitek, ártatlan kisdédek, vegyétek mellétek őket, hadd kiáltsanak az urhoz, mint az izraeli kisdédek, én bizton reméllem, meghallgatja az Ur, az ártatlanok fohászait, az ő siránkozásait, és megkegyelmez érettök, a mi bűnös lelkeinknek is.” — Még beszédét sem végzé Kapor, már térdeire omlott a sokaság gyermekeivel együtt, és föl-emelék kezeiket az irgalmasság atyjához; az anyák pedig sűrű könyhullatások közt, ártatlan csecsemőiket mutatók be Istennek, utána zokogván az öregnek, ki azalatt ezt rebegé térdeiről, égre emelt tekintettel: „Istenem! bocsáss meg a te népednek, s ne add gyalázat, ne engedd ragadományra a te hivedet. Tekint s könyeinkre, tekints ez ártatlan lelkekre, és. . . . Itt elakadt szava az öregnek, nem szólhatott a megindulás miatt, mire az egész nép is, keserves sírásra fakadt.

A nép lecsedesedvén, fölegyenesedett az öreg, mintha valami zaj után hallgatóznék, mely a jövő perczben, mint a mennydörgés elhaló moraja zugott végig megújulva a hegyek ormai felett. „Isten legyen irgalmas szegényeknek! — Sohajtá Kapor; s azon pillanatban kondult meg Nagy-Bányán is, a szent István tornyában a lélekharang. „Atyafiak! — kiáltá most a zörgő — a halállal tusakodnak már testvéreink! s ezzel ismét térdeire bocsátkozván, a nép kitoró siránkozása közt mondá: „Isten! Népek szent Istene! Őseink hatalmas Istene! Nézz alá szegény hazánkra, e sokat szenvedett földre, hol annyi szív elvérzett már, a hitért és honért. Tekintsd őseinket, a te üdvözült szenteidet, és az ártatlanokat, kik a te kedveseid, s könyörülj rajtuk, az ő szeretetök és imádságukért, a mint megkönyörültél, kedves szolgáért Dávidért, a szent város fölött. E vértől ázott földön, őseink hamvairól kérünk, adj győzedelmet nekünk, erősítsd meg vitézeink karjait, hogy legázolhassák az ellent, szent hited üldözöit, s megismerje néped, a te határtalan irgalmadat. Oh Isten! ime megtört szívvel kiáltunk hozzád, ama haldokló hősökért is, kik érettünk már elvérzettek. Áldd meg őket, s adj nekik nyugodalmat, hadd pihenjenek édesen, földi fáradaik után. Szenteld meg álmaikat, s nyugasztald meg hű szívök porát! . . . . Végig csorogtak a könyek e szavaknál, a fölkelésűl öregnek arcán, s nem volt szív, mely meg nem indult, nem szem, mely keserű könyeket ne ontott volna.

A nap azonban már hanyatlott, midőn egyszer az ör, ki a sziklaucsra állott, hirtelen elkiáltja magát: két huszár! Bánya felé vágat! senki sem kergeti! . . .

No ugy győztünk! győztünk! — riadozó örömben a szénégető. Ezek most hirt visznek a városba. Pattanjon lóra egy férfi, megtudni a valót. Még ma mindnyájan haza térhetünk.

Ez a kétes öröm is enyhítő balszam vala, a szegény bánatos nép szívére. Körülvevők azután az öreget, és oly szívélyesen ölelgeték és csókolgatók, mint édes atyjokat. Ő ezt, mind végig néma gyönyörrel nézte, megelégedve azzal, ha kezököt melegen megszoríthatta. Egy ideig még, így zajongtak körülte a menekültek,

végre megérkezett a futár azon örömbírral, hogy a huszárok halomra aprították a tatárokat. A nép erre oszolni kezdett, az ör is leakart már szállani sziklatanyájáról, midőn megdöbbenve elkiáltja magát. Egy gazdtalan nyerges ló! Fernezely felé rohan! Ő meghalt! meghalt az én kedves fiam! — mondá az öreg fájdalommal, de nem sirt, nem panaszkodott, hanem térdeire roskadván, hálát adott Istennek.

Igy végződött a félelmes nap, minden másnak öröme e, csak a szénégetőnek nem, és szegény Julcsának, ki nem tudott megvizsgáltatni. Sokat sirt ő ott is, a hol senki se látta, kedves bátyja után, mert úgy nézte már magát, mint egy elhagyott árvát, kivel senki se gondol, ha egyszer öreg atyja nem lesz. Kapor látta, miként eped és hervad leánya naponként, de mit tehetett róla, midőn vigasztalásai és dorgálásai, csak jobban felszaggatták leánya lelki sebeit. Ugyan édes gyermekem! mondá neki egy alkalommal, — hát nem tudsz már megbocsátani az Istennek, hogy testvéredet elvette? Nem tudod te szeretni az Istent egy halandó testvér nélkül? — Ez, és más ilyen intései mind sikertelenek valának, mert Julcsa mindaddig kesergett, míg végre lázas örvongésbe esett, és szegény atyjának még azon reménye sem maradt, hogy gyermekének kezei foghassák be egykor szeméit a halálálmára. Másnak ennyi csapás alatt tán megtört volna szive, de az öreg nem csüggedett, hanem egész lelki fonséggal mondá: „Istenem! szeretsz te engem, azért próbálsz. Én is szeretlek téged, jobban mint gyermekemet is, s neked áldozom őt, mint Abrahám egyetlen fiát. Mennyei atyám! a mit te akarsz, én is azt akarom, és a hogy akarod, én is úgy akarom, mert inkább veszek el, minden gyermekestől együtt, mint sem szereteted nélkül éljek.”

Már most az öregnek, egészen magára hagyatva, magának kelle mosni, kenyeret sütni, és bevásárolni a piacon, ha éhen veszni nem akart. S hogy hagyja kedves leányát, a vadon közepén betegen? — ez egy kisé megzavarta, de csakhamar feltalálta magát. Az Isten, — mondá, — a legjobb atya, gondot visel ő, az ő gyermekére, az én leányomra, és ezzel utnak indult Nagy-Bányára. Utközben a gyönyörű zöld lombok alatt haladva, szokása szerint most is imádkozott, nem figyelvén a fekete borulatra, mely lassanként végigterült a Rozsály tetején, és baljóslata szokott lenni a kitoró fergegnek. Még egy órányira sem mehetett már villámok lobogtak fölötte, és visszatérésre kényszerítették őt a zápor elől. Nem sokára a vihar üvöltve ordított végig a hegyek ormain, hogy az erdők fáit is recesegnének alatta. Végre az öreg kifáradtan elérte szegény hajlékát, de mit kelle látnia? Egy izmos ifju feküdt ott, idegen fegyverzetben, mély álomba merülve, de Julcsa sehol... Ki vagy? — mennydörgé most a megdöbent öreg, — hol a leányom, he? Fölrezzent arra álmából az idegen, és szóltanul mereszté rá szeméit. Ki vagy? szólj! hol az én kedves Julcsám? — ordítá ismét az öreg, hogy keservében könyei csorognának alá. Ezt az idegen némán nézte eddig, de most egyszerre megzördült rajta fegyverzete, és egy perc alatt talpra ugorván, kiáltá: Kudár! Kudár!... Az öreg csak most nézte meg jobban hivatlan vendégét, s felismerte benne azon tatárok egyikét, kiket Kap-

nyiknál ugrattak szét a huszárok; Kudár! — gondolközék egy kisé az öreg, — nekem is egy Kudár nevű gazdám volt, midőn Krimben raboskodtam; s ezzel tatárnyelven, a mennyire még el nem felejtette, kikérdezé tőle, hová tette, vagy hol látta leányát, a kit a kunyhóban hagyott. A tatár ifju elbeszélte, hogy egy halvány leányt, a sziklacsucs felé látott rohanni, kit szívesen felkeres, ha óltalmába veszi üldözői ellen. Kapor mindent megígért neki, a tatár pedig nyomozni indult a leányt.

Rengett és rázkodott a Rozsály, az egymást üző mennydörgések rohamai alatt, midőn fölért a merész tatár a déli szikla hegyfokra; azonban semmit sem látott, a fekete borulat éji sötétségében. Megállott egy kisé, és keresztbe vetvén kezeit, némán nézte a dühögő vihar csattogó villámainak fényénél, hol láthatná meg Julcsát. A fellegek lassanként alább ereszkedtek, a fergeg is a roppant mélység folibe bocsátkozott, mikor észre vév, hogy a legmagasabb szirtcsucs fölött egy női alak áll, a szőlben repkedő szétzilált hajzattal, valami után terjengetve karjait. Elrémült ezen iszonyu látványra a bátor ifju, mert nem remélte őt életben elérhetni a lábaihoz súlyedt szikrázó fellegek közt. Megszólítani nem merte, nehogy megrettenvén tőle, a tatóngó mélységbe rohanjon, hanem csendesen közelite feléje, mennyire a sötét borulat veszély nélkül haladni engedte. Már oda jutott, hogy hátulról megragadja őt, de épen azon pillanatban, midőn gyors szokás által megakart lépni, egy vakító tűzsugár, és a rögtöni csontvelőket rázó esattanás, annyira elkábította őt, hogy eltévesztvén lépését, a halvány szűz helyett maga bukott alá borzasztó ordítás közt a sötét mélységbe. Az öreg kapor ezalatt imádságban kereste vigasztalását, és mihelyt lecsendesedett a fergeg, fölkeresésükre indult, de se leányát, se a tatárt nem találhatta.

A szegény öreg más nap, elbágyadtan a csapások terhe alatt, épen kunyhójának ajtajában üldögélt, midőn látja, hogy két férfi közeledik feléje. Szive megszorult, nem birt felkelni helyéről, hogy megelőzze őket. S mit kelle látnia? Az egyik férfi Julcsa roncsolt testét, a másik a tatárét emelte ölében, de élet nélkül, noha még meleg vala testök. Ezt látván az öreg, tüstént megnyitá ereiket, felhasogatá a nagyobb vérfoltokat testeiken, mire az erős dörzsölés által magokhoz tértek. A gondos ápolás és a hegyi füvek okos alkalmazása, nem is téveszté el hatását, mert három hét múlva a két beteg, már annyira föllabadt, hogy gyámolítás nélkül is kijárhattak. Egy ilyen alkalommal történt, hogy Kapor a tatár csatakardjában, tulajdon fiának fegyverére ismert. „Szent Isten! — mondá magában, — én fiának gyilkosát gyógyítottam ki; de úgy legyen, a mint Istennek tetszik. Én is gyilkosa vagyok az ő szent fiának, mert az én bűncím feszíték őt keresztre, mégis megbocsát ő nekem, hogy én is hasonlót cselekedjem.“ Ezzel fölkeresé a tatárt, kikérdezé okosan, hol vette kardját? a ki híven elmondá, miként őlt meg egy ifjut a csatában, s hogy fosztá meg remek kardjától. Vértett szive az öregnek ezeknek hallatára, de eltitkolá fájdalmát, hogy nem mesen megboszulhassa magát. „Az Isten — így gondolközék az öreg — fiaivá fogadott minket, az ő szent fiának gyilkosait, én is fiamként akarom ezentul tekin-

teni az én fiának gyilkosát, mert ha szivemből meg nem bocsátok neki, az Isten se fog nekem megbocsátani." Azért már most mindent elkövetetett, hogy megnyerhesse őt a keresztény hitnek, szelid bánása és nyájas oktatásai által; a mi annyira is sikerült, hogy két hónapra, midőn már mind a ketten teljesen kigyógyultak, meg is kereszteltette magát a tatár.

Egykor az öreg Kapor, derulten mulatozott egy árnyékos bükkfa tövében kedves leányával, és a munkás tatárral; midőn hirtelen véget vet a tréfának, és komolyan kérdi a tatártól: Akarsz-e visszatérni hazádba?

Soha többé, még emberek közé sem, — viszonzá a tatár.

Nem tudod, mit beszélsz, — mondá neki Kapor. Nemde már te keresztény vagy, és így kötelességed nem kerülni, hanem keresni az erényeket. De hogy gyakorolhatod a vadonban az engedelmisség erényét, a hol senki sem parancsol? a szelidséget és alázatosságot, a hol senki sem mond ellened, és meg nem aláz? El ne felejtöd, hogy boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek.

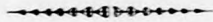
A tatár erre elszomorodott, és könyekbe labbadt szemekkel nézett az öreg Kaporra, a ki akkor épen leányának elhalványodott arcán kémlelé annak néma érzelmeit.

Értelek benneteket, — mondá az öreg, — ti szeretitek egymást. Jertek csak közelebb hozzám, hadd tegyem egymásba kezeitek. Így édes gyermekeim! legyetek egymáséi, és áldjon meg titeket a szeretet Istene, mert szeretet az Isten. — Ezzel az öreg térdre borult, és egy kis fesületet az égre fölemelvén kiterjesztett kezei közt, mondá megindult hangon: Egek Istene! így szerettél te minket. Emlékezzél meg azért a végett is rólam Istenem, és légy kegyelmes hozzám a te nagy irgalmasságod szerint.

* * *

De perczenként halunk, a mint perczenként fogy életünk; az öreg Kapornak is eljött vég perczé, hogy elköltözzék a világból. Szelid volt az ő halála, mint egész élete is, mert megáldván övét, midőn azt mondaná: Elég már Uram, vedd magadhoz az én lelkemet! lezárta szemeit a halál álmára. Nagy gondal örzött tükát azonban, a sirba vitte magával, hogy Isten előtt lehessen nagy, ki az emberek előtt kicsiny akart lenni. Ott nyugszik most mélyen, a fernezelyi sirkert egyik szögében, ki úgy élt a földön, mintha nem is élt volna, és meghalt, mintha nem született volna. Sirját, melyben szendereg, nem ékesíti emlékkő, nem egy rózsabokor, csak a vadkórók; ezek susogják fölötte, ha olykor át-leng közöttök a lágy esti fuvalom: Hints rózsát e sirra keresztény!

E. L.

Végitelet.

Mi harsog ott, a megvénült világnak
Négy sarkán? Oh mondjátok meg: mi ez?
Négy angyal négy helyt fúja trombitáját,
Hogy szinte a kösziklő repedez;
A nap vöröslik, a hold többé nem ragyog,
S mint ért gyümölcs, hullongnak a szép csillagok.

Nem szün az angyalok vésztrombitája,
Mindegyre harsog, sir és kesereg, —
Hogy följajongnak rá ős árkaikban
S vadul kirotnak a bosztengerek;
Meggyvult a lég, szikráznak a hideg kövek,
S villám villámot sűrűn és gyorsan követ.

Az állat ordit, a kis fulmilének
Erzékeny szíve rögtön megszakad;
Az orkán bög, s magával elragadja
Az emberajkon kelt siralmakat:
Az ég, föld ingadoz, s a rémjel egyre nő:
S az anyja karján öszül meg a csecsemő.

Nem szün az angyalok vésztrombitája,
Mindegyre harsog, sir és kesereg,
Hogy a kinyílt sirhalmok fenekéről
Fülkelnek a csontvázias emberek;
A csont megmozdul és fölegyenesedik, —
Mint, a ki egy mély álomból ébresztetik.

Nincs már itt nyomorult, nem kell a mankó,
Nem kell többé koldusbot s korona, —
Az, mely támasz volt, s ez, mely a halandó
Királyok homlokára fényt vona;
Koldusbot és királyi páleza elrohadt,
Koldus, király kezében, avagy föld alatt.

Nem szün az angyalok vésztrombitája,
Mindegyre harsog, sir és kesereg,
S megy, öntudatlan, élő és halott, megy
Fehér szakállal apa és gyerek;
Mind mennek ők, mind, épen úgy, mint a kit a
Vihar korbácsol, — hívja a szent trombita.

S midőn a Jozafát völgyén megállnak:
Egymásra ismer élő és halott,
A büntárs, a titkos kerítő, a gaz
Orgyilkos és az elesábittatott,
Az áruló bérszolga, és a nemtelen;
Gyermek, szülő egymásra ismer hirtelen.

Rejtőznék mind, de nincs hová, a földhöz
Lekötve tartja ott saját büne,
A bün, a melyre a jók vére felforr,
A melylyel Istent sértni nem szűne.
E bűnnek, melyet bárki titkon gondola,
Lehull ezennel álnokul szótt fátyola.

Ott van kinyomva képén a családság,
S irigység sárga színvegyülete;
Ott párolg a kiontott vér, s az ajkon
Ott ég a bünös vér-lehellete;
Fösvény s latrok előtt halomban áll a kincs,
Csak mintha gunynyal mondaná: „reám tekints!”

A szenvedélyektől kiégett arcok,
A mély üregbe szállott, nagy szemek, —
Mint végsőt lobbanó, kis éji lámpa,
Bágyadt, halvány sugárral fénylenek.
S fönnyadt virágok hullnak, most előkbe le:
Mind, mind az elrablott szüzesség gyászjele!

A gazdag összenéz a koldusarczozal,
Kit udvarából rongyosan kivert;
Az ellenség az ellenségre bukkan,
Kit teljes életében nem szivelt;
Feslett erényü magzatok, s apák, anyák,
Miként ha egymás átkait most hallanák.

Jézus, az igaz bíró!

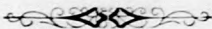
Nem szűn az angyalok véstrombitája,
Mindegyre harsog, sir és kesereg;
S míg így kétségbeesve látja bűnét,
S egymásra ismer a rémült sereg;
Szétnyílik egy villám szegélyes fölleg, im. —
Jézus szent képét hozva fényes leplein!

Fején az Istenségnek koronája,
Az arcon méltóság, fenség, harag
Ép úgy tündöklök összefolyva szépen,
Mint vészes felhőn a napsugarak;
Kezében a világ kormánypálcája reng;
Melylyel jutalmaz, büntet, és ront és terem.

Körötte fényözönben énekelve,
Röpülnek a dicsők, a szent karok;
Előtte a kereszt, mint egy aranyszál —
Váltságunknak jelképeül ragyog.
Ezen még most is látni a szegét;
De az most drága fényességet hinteg.

Nem szűn az angyalok véstrombitája
Mindegyre harsog, sir és kesereg;
S mint a mely farkanyját szétostoroznak, —
Ugy válik szét a megrémült sereg;
Egyiknek jobbra, másiknak balról mutat
Egyegy helyt a könnyű, vagy súlyos öntudat . . . .

Mi lesz most, oh mi lesz most . . . ? Ime csend van . . . !
Ez a világnak végétélete . . . !
De nem nézem tovább e szörnyű képet!
Szívem már eddig is félt, reszkete.
Szívem már is megborzadt tőle . . . ! Hátha még,
Oh, hátha még Jézusnak ajka nyílnék . . . ? ! *

A kalocsai székes-anya-templomnak történeti leírása.

(Vége.)

Hintha megirigylette volna a végzés Kalocsának mosolyogni kezdő szerencsését, 1795-ben ismét nagy csapás érte székesegyházunkat, rajta nem csak az idő viszontagságai, de az elemek ereje is szomorítólag érezteté hatalmát, mennykőütés következtében ugyan is az egész templom teteje lángok martalékává lön. De ezen megrongáltatása csak új dísz ruházott reá. Mert megyénknek akkori főpásztora gr. Kollonich László, a hiányon segitendő, nagy költséggel az egész templom s tornyok tetejét rézzel befedette, s mind a két toronyban mutató új órát készitvét, nem csak biztosítá, hanem ékesíté is egész külsejét; ugyanez alkalommal a harangokat is ujra s nagyobbra öntette, melyek legnagyobbika 65 mázsát nyom, s ritka kellemű hanggal bír, s melynek érez nyelve midőn megkondul, mindenkit élénken emlékeztet arra, hogy az élőket hívja, a halottakat kesergi. A templomnak magányosan állása, és tornyainak magassága 1816. aug. 8-án ismét villámot vontak fejükre, de tűz-következés nélkül, úgy hogy minden kár csak a tornyokat összefogó vörös márvány folyosó megszakasztása, az egészen aranyban csillámlott szónokszék, nagy oltár fölötti sugáros nagy csillag, és más aranyozott ékítményeknek sárga érez fényöktől megfosztása volt, **) melyeket szükséghez képest kijavittatván Kollonich, aggkora és gyengélkedő egészsége miatt az ekkép ismét helyre állított székesegyhá-

*) Pájer Antal „Szent Lant”-jának e remek költeményéhez méltó díszül és annak befejezéséül használtuk e képet, mely ép azon örök sorsot tünteti elénk, midőn Jézusnak, mint igaz bírónak, ajkai megnyíltak, s a végtéleket felettünk kimondták.

Szerk.

***) Egyházi Tár 1835 I. Füz. XI. 179 lap.

zat, melyet főpapi buzgóság emelt Istennek, a főoltárral együtt Klobusiczky Péter, akkori szathmári püspök által ugyan az évi augusztushó 25-én a bold. Szűz menybetemetelének emlékére innepélyesen felszenteltette. A templom ekkor a főoltáron kívül 8 mellékolttal jeleskedett, melyek közül 4 márványból készült. Oltárképei közt különös említést érdemel sz. Péter és Pál festvénye, mely Maurer bécsi tanár s jeles művész esetéből folyt.

De evvel korán sem szűnt meg főpásztoraink buzgalma a templom szépitése körül, mert a nagy emlékü Klobusiczky Péter Isten háza iránti ajtatoságánál fogva nem csak a templomnak jó karban fenntartására, az itt ott előforduló hiányok pótlására fordítá egész gondját, de annak további felékesítését is édes kötelességévé tette; különösen az idők viszontagságai miatt végromlásnak indult templom tetejét nagy költséggel kijavittatta. E nagy férfianak nyomdokit követte Istenben boldogult gr. Nádasdy Ferencz is, ki székesegyházunk számára bőkezűleg nyújtott adakozásain kívül választott Jegyese iránti nagy szeretetét különösen végpercezeiben hozta napfényre, 10.000 frt. pp. hagyományozván annak további felékesítésére.

Mult évben pedig székesegyházunk nm. Kunszt Józsófó excellja buzgó igyekezete folytán méltóságának jobban megfelelő belsőt nyert. A templom szentélye ugyanis nm. érsekünk páratlan bőkezűségénél fogva korunkban oly annyira virágzásnak indult művészet szerint egészen átalakítottatott, pompásan feldíszesített, mely fenhágon hirdetendi nm. érsekünknek nem csak művészi nemes izlését, hanem nagylelkűségét, és áldozatit is; hirdetendi, hogy valamin az egyház anyai ápolása hozta létre hazánkban a művészetet, s annak emleim nőtt és virágzott az fel, úgy ismét csak az egyház karolja fel azt, s eredeti nemességében fontartja és ápolja; hirdetendi, hogy kegyelmes főpásztornak buzgó hiva a boldogító sz. vallásnak, ki azért ékesíté föl a mindenható imadására gyűlhelyül szolgáló építvényt, hogy méltó képe legyen az az Isteniség amaz örök lakának, melyben cherubok s szeráfok zengik el lánghymnusokban hatalmat és dicsőségét a menny és föld urának.

A nevezett szentélynek körrajzát saját tapasztalatim nyomán nyujtom át k. olvasóimnak.

Az egész műnek rajza és kiviteli igazgatása nm. alapító érsekünknek tervezeti feladata után Röschner Károly bécsi tanár és udvari építész által történt, kit pápai s császári kegy kitüntetett, s ki ritka építési tehetségét külföldi tanulmányozása, és tapasztalati nyomán bővítette és tökéletesítette, és a legujabb időben a bécsi arsenal templomának remek építése által nevét örökíté. A mi a tervet illeti, az byzant stylen készült, melynek egyszerre oly meglepő hatása van, hogy látásakor mindenkinek szive imadásra buzdul, és kell, hogy eszébe jussanak a szoltárnak ama szép szavai: „Mily kedvesek a te hajlékid erőknék Ura, kívánkozik és epedez az én lelkem, az Ur pitvarai után” — az embernek gondolati e földnek porából tulszárnyalnak a csillagokon annak tronja elébe, ki nek dicsőségére mindez emeltetett. — Főleg a főoltár, melyhez négy márvány lépcső emeli az áldozni akarót, s mely egészen carrarai márványból készült ragadja meg a szemlélőnek figyelmét. Ezen remekmű a hirneves Bonani Péter olasz szobrászmester kezéből került ki, ritka szépsége és valódi műbece miatt a mint bámulatra, úgy szent buzgalomra indítja az embert, rajta édes kéjjel marad tapadva a szem, mert eszmény, kellem s szépség, a képző művészet e főkéllékei egyesülnek benne. — A főoltár homlokfala s alja szines márványból (verde antico, giallo di Siena, porto di Venere és carrarai fehér s fekete márványdarabok) mozaikszerűen van összerakva, mely felső részében áll az oltár többi részeivel, hófehér márványabláján pedig emelkedik, a szinte carrarai márványból készült, gyönyörű szekrény, melyet négy márványoszlop köröz, s melynek az áldozat jelképeivel felékesített bronz ajtaja gazdagon meg van aranyozva. Szépségét e szekrénynek kitűnően emeli a holtozatán emelkedő márvány fölív, melyet hét aranyozott bronz gyertyatartó ékesít, körülölvonva gyöngyörűen aranyozott sugaraktól, hová szentség imadásakor a szentségtartó

fog helyezetteti. — Az oltári szentség imádását ábrázoló s szinte Bonani művészi vésoje alól, Bécsben nagy költséggel készült faminta után carrarai márványból került két cherubim; kitünő szépségű rajtuk az arckifejezés, oly nemes, oly buzgóságot gerjesztő az ajtatoság, hogy szinte érteni szent hódolatukat. Végre említést érdemelnek még a művészi izlés és esinnal Bécsben bronzból készült és jól megannyozott nagy gyertyatartók, és a gyöngyörű képekkel ékesített canontáblák is, melyeknek fényes sárga színe fölötté kiemeli a hófehér oltárnak többi részeit.

Az imént leirt főoltár felett ékeskedik széles aranyozott rájáával a nagyszerű oltárkép, mely a remek művei, egyházi irányu s buzgóság miatt pápai s császári érdemkereszttel kitüntetett Kupelwieser Lipót bécsi tanárnak eredeti műve, s mely a festékek ritka elevenesége, az arckifejezések nemessége és színezeti harmoniája miatt a párisi műkiállításra is kitünőnek ismertetett el. — ábrázolja pedig a bold. Szűz menybemenetelét. — Fő művészi beese az, hogy a nevezett festész a remek műben sz. Máriát nem mint anyagi testet, hanem lelkének eszményét, vallásos lelkesültségét a vásznon visszaadta, róla ugyanis az ártatlanság, szüzesség, szelid kegyelet, égi szenteség s anyagi szemérem vajmi megdöbbentően sugárzik vissza, de egyszerűen a már megdicsőült királynét, az égi kegy és malasztban átszellemült szüzet is mesterileg tünteti előnkbe! — Az üres halottlepel körül csoportosuló apostolok részint részegezve szemeket, részint bámulattal tekintve ég felé, vagy térdre rogyva, mind dicsőségtől sugárzó arczok. Csoportot, minék ily világos legyen értelme, egészet, mely oly különféle indulatokat szött volna művészi egységbe, keveset láthatni, — miért is föltétlenül esodáltra ragad — Fejök felett magasan, tiszta aetherben angyalok gyönyörű angyalok karától körülfontva lebeg a bold. Szűz szent fiához, ki karjait tárja ki elébe. És míg az ég örvend, a föld tapsol örömben az Isten anya felmagasztalása miatt, a sz. Szűz mint megdicsőült királyné, de egyszerűen alázatos szolgáló a szeplőtelen nimbusában Isten kegyelmének magasztosságán elmélkedik, és égi boldogság tündöklök sz. fényben ragyogó arczán!

A főoltárnak márványozott s arany fejezetű diadalívét — mely a hasonló munkákban jeles Friviczer bécsi asztalos pompás műve — hét arany fedélpadlatu olajfestmény ékesíti, melyek hasonlóan Kupelwieser remek esetéből folytak ki, s melyek közt az első jobb felül sz. Mária születését ábrázolja ezen felirattal „Oriens Orientis”; a 2-ik Gábor arkangyal üdvözlését a felirattal „Verbum caro factum est”; a 3-ik a kánáni menyegzőt, a felirattal „Pietas in obsequio, Divinitas in prodigio”; bal oldalon a 4-ik kép sz. Máriát, mint magyarországi védnökét ábrázolja, a felirattal „Patrona Hungariae”; az 5-ik kép sz. Istvánt, miként a sz. koronát sz. Mária oltalmába ajánlja, a felirattal „Oblatum suscipit”; végre a 6-ik kép az 1853-ik évben megtalált sz. koronát, a felirattal „Perditam redonati”. Ezen, az Istenanya életre vonatkozó aranytől ragyogó feliratok nm. érsekünk által valamint jól választva, úgy Mária tisztelőinek sz. elmélkedésre, bő anyagot szolgáltatnak. Az imént leirt gyöngyörű képek felett két angyal emelkedik felirattal tartva kezeikben, mely a Megváltó születése alkalmával angyalok ajkairól hangzott dicsőítő szavakat foglalja magában. E két angyal között a nevezett diadalív oszcsán a 4 evangelistának aranyozott jelképeitől körülfontva diszolg a sz. Háromság képe, ábrázolva, mint fogadja Krisztus urunk a mennyekbe menő sz. anyát. Ezen festmény igen szerencsésen sikerült a művészeknek, mert az emberi arczon az isteniség kisugárzását előtűntetni tudta, festménye valamint a kebelajtatosságából származott, úgy szívhez is szól, és ájtatosságra indit. Utánozza a nevezett jeles festész a régi művészeket, kik a hit befolyása alatt dolgoztak, bőjtöltek, imádkoztak, gyóntak, áldoztak, hogy szenttárgy festményeiket tökéletesítsék, s e végett munkáit teljes siker koronázza.

A szentélynek oldalfalai alkalmas ékesítésekkel díszítvők, az oszlopok főtegei gazdagon aranyozvák és öszhangzólag festetvők, azurszínű domboru félkupján pedig arany csillagok természet-hű fényvel ragyognak, mely fal-

festmények Geiling es. k. udvari festésznek igazgatása alatt készültek. Az oltáron előforduló aranyozásokat Töppfer, a sz. szekrény aranyozásait pedig Hollenbach bécsi művészek készítették. Különös figyelmet érdemel még az aranytől ragyogó gyöngyörű érseki ülhely, mely a hozzá tartozó nyolcz székekkel együtt goth stylben készült, és hasonlólag Friviczer remek munkája. — Végre a szentély elő részének oldalfalait országnk két védőének sz. István és sz. László királyok carrarai márvány szobrai ékesítendik, melyeket a bécsi akademikus szobrász Meixner János vett munkába, és miként a tervnek megtekintéséből látható, nagyszerűek lesznek, és a művészek maradandó emléket szerzendnek, e két szobor felállítására fog a bold. Nádasdy hagyományozta 10,000 ft. p.p. fordittatni.

Ezen közzéből kitetszik, hogy nm. érsekünk a bírodalom fővárosának első mestereit használta fel a főoltár felállítására, és a szentélynek esinosítására, és semmi költséget nem kimélt, hogy a köztetszés nagyszerűsége minél meglepőbb legyen, és hogy ha a halandó ilyen oltárhoz közeledik, akaratlanul is felkiáltson örömben: „Boldogok, kik a te házában laknak uram, és örökké dicsőrenek Téged.” Méltán hangzanak most a boltzat azon részén, mely a hajót a szentélytől elválasztja, egy kékre festett körben a sz. írásnak aranyozott betűkkel irt szavai „Multae filiae congregaverunt divitias, tu supergressa es universas.”

Felderült végre a mult év december 8-a, a bold. Szűz diadalnapja, melyen a menybemenetelének emlékére emelt főoltár az egyházi szentelményi szertartás szerint nm. érsekünk által a vérelnküli áldozat bemutatása előtt fényes egyházi segédleti szolgálattétel mellett felszenteltetett. Nem is lehetett volna sz. Mária dicsőítésére főpapi buzgóság által emelt uoltárt ránk nézve fényesebb, dicsőségesebb, és kedvesebb napon felszentelni, hiszen történeti tény, hogy ugyan e helyen, melyet lábainkkal tipunk, elődeink már a XII. században a szeplőtelenül fogantatott sz. Szűz ünnepét fényesen tartották meg, és hogy mindenkor bizalommal vonultak védasszonyunk szárnyai alá! Buzgóságjeljes gondolat volt tehát nm. főpásztorunktól e helyen ugyanazon napon, melyet a kalocsai papság, és nép a legrégibb időkől fogva ünnepélyesen szentelt meg, melynek nagyobb szerű megtartásáért főpásztoraink hosszú sorozata lángolt, századok után újabb példáját adni az Istenanya iránti fűi hódolatának. Kettős örömnapp volt ez tehát reánk nézve; mert ki ne lelkesülne öröme, s kinek keble ne dagadna magasra az örömeztől, midőn egy részről tópasztalni van szerencséje, hogy Mária országa, Máriát még ismeri, más részről pedig midőn oly ünnepek és jótékony tények tanuja, melyek csupán a tiszta vallásos meggyőződésnek, feláldozásnak, fűi hódolatnak eredményei? Lelkünk e pillanatban magasztos tárgy foglalatoskodtatá, figyelmünket két dicső gondolat kötéle: Istenünknek földi laka! hol biztos nyugtot lel a viharaktól hányatott életünk horgonya, sz. Máriának megdicsőitése, kit Anyánknak, védasszonyunknak nevezünk szabad! — De ha nagy volt a nagy számmal összesereglett hívek öröme, kik örvendetes áhitattal siettek a székesegyházba, részt veendők az ünnepélyen, sokkal nagyobb lehetett annak öröme, ki oly nagy áldozattal emelte mindezeket Isten nagyobb dicsőségére, és ki e napon buzgalma, fáradsága gyümölesét lelkiörömmel élvezhette. Tartsa meg az ég soká nm. érsekünket, ki midőn e nagyszerű áldozat által főpásztori buzgalmanak újabb dicső példáját adná, nevét maradékról maradékra áldásban tartandja fön. Halafüzért, mely tisztelet és égő szeretet virágaiból fűntotat, nyujtunk be ezért buzgó főpásztorunknak és kegyes atyánknak.

Beküldetett

Bódvai levelek.

VIII

Tiszt. edelénytáji plebános ur! De kár volt a hozzám intézett levélben ki nem tenni becsületes érdemes nevét lakhelyével együtt, hogy fiam által egyenesen küldhettem volna oda válaszat. Akkor legalább az újságyomtatónak se kellett volna annyit vesződni silány irkafirkám kibetűzésével; aztán meg amugy suttomban egymásközt is végezhetünk volna a nélkül, hogy szegény öreg fejem a világ előtt ily zavarba hozassék. De méltó alázatossággal megkövetem, nem is egyforma téren állunk. Én mint együgyű kurátor, kurátornak vélt társamhoz szólattam: itt pap veszi át a szót, a kinek örökkéig az írások s tudományokban föl a feje, kinek mindent, de mindent kell tudnia; én csak két kérdést tettem föl, azt is oly könnyűt, hogy az iskolásgyerekek is megfejtette: itt négy kérdést tettem nyakamba zuhintani, s azok is milyenek! De beleestem, benne vagyok; kiszabadulni hogy tudok? Biz a magam erejével sehogy. Hanem az isteni erő néha a gyengéket is majd hihetetlenre segíti. Példa Sámson, ki a szamar alkapezájával ezer filiszteust vert agyon. Ezen égi erőbe vetett reménységgel öreg huszár módjára neki vágok hát én is. Uram segíts!

„Ki az, a ki nem született, mégis meghalt?” — Tiszt. plebános ur egyet kérdezett, én kettőt mondok: Ádám meg Éva. Igazam van-e?

„Ki az, a ki született, és meg nem halt?” — Ki volna egyéb mint Enokh, a kiről sz. Pálnak egyik levelében ezt olvastam: „Eltűnt, hite tekintetéből ragadtaték el, hogy ne látta halált.” Mert ugy-e, kérem alázatosan halált nem látni, annyit jelent a sz. írásban, mint meg nem halni?

„Ki az, a ki egyszer született, és kétszer halt meg?” — Ezt is tudom: Lázár. De nem az a Lázár, kinek a dús gazdag az asztaláról lehulló morzsálcókból se juttatott; hanem az, a ki Jézusnak jóbarátja volt. Még mást is tudok: a náimi özvegy fia, kit édes megváltónk a város kapujánál feltámasztott, s élve visszaadott, a megszorodott anyának. Még harmadikat is hozhatnék fel; hanem csak kérdezve, pedig én már kettőt mondtam.

Eddig boldogultam, hanem most következik a hadd el hadd. „Ki az, a ki kétszer született, és egyszer halt meg?” Jónás, ötlött elmémbe azonnal; de még sem lehet ő; mert nem vehetem születésnek azt, hogy ötet a csethal kivetette gyomrából. Kicsoda tehát? E kérdés felett elkezdtem fontolódni, gondolkodni, mélyen, hosszasan. Már egy éjszakát töltöttem miatta álmatlan — de hasztalan. Bejártam minden könyves emberünket, előszedtettem fiaimmal régi és újabb könyveimet — mind hasztalan. Tudom mit tegyek, gondoltam elvégre magamban. Itt van már új plebánosunk — kuratori tisztességemre mondom, áldott egy jó lélek, ki atyai szelid bánása s ékes szent beszédjeivel úgy elfelejtette a másikat, mintha itt sem lett volna — elmegyek hozzá. Hisz bármilyen bajos állapotunkban kihez is folyamodhatnánk mi szegény együgyű emberek biztosabban, mint lelki-anyánkhoz? Amint gondoltam, akkép cselekedtem. Előadtam neki szorongásomat, megmutattam az újságot, s kérve kértem: mentse ki e hinárból. Ő elolvasta a kérdést, újra elolvasta, s ekkor balkezének két ujjával megdörzsölvén tisztas homlokát, félig feddő hangon ekkép szólott hozzám: Lásza kurátor, minek elegyedik az illetén dolgokba. Ha már most szégyent vall, magának tulajdonítsa; minek kezdett bele. Az efféle kérdések megfejtésére bő ismerete szükség az isteni tudományoknak. — Igaza van tiszt. plebános urnak, felelém én, nem is lesz velem többé baja, csak most ez egyszer méltóztassék rajtam segíteni! Erre újra elolvasta a kérdést, s már csak egyik ujját emelvén homlokához, így kezdte szólni: Ki az, a ki kétszer született? ki volna más, mint Jézus Krisztus, ki egyszer az atyától öröktől fogva született, másodszor a szűz Máriától ez előtt 1857 évvel; halni pedig csak egyszer halt meg a kereszten. — Mintha egy nagy kő hengerült volna le mellemről, hosszú lélekzetet véve, örömemben tán hatszor is megcsókoltam kezét, s vissza-

ballagtomban oly könnyűnek éreztem magamat, mintha legalább ötven esztendővel lettem volna fiatalabb.

— Ezzel lefutottam pályámat e laphan, átadván a penát a tiszt. ur kezébe, hova jobban illik. Mit is kinzanék én többé másokat rosz írásommal, melyben amint látni tetszik, reszkető kezem után minden betűnek szára olyan, mint a sróf. Aztán — mi türes tagadás — biz én elaggott koromban nem szeretnék kegyelemkenyérre jutni. A Tiszavidéken ez előtt arról tartották, hogy koldustáskát akasztott a nyakába, ki szántóvetőből halásznak állott be; most meg azokról beszélnek ilyet, kik magyar könyvek írására adják magokat. Héj pedig be keserű kenyér lehet az a kegyelemkenyér, főképen, ha átvirrasztott éjjeleink munkadíjában jutottunk hozzá.

Siettem e levelem megírásával. A ki az én koromra jutott, sietnie is kell annak leróni Isten és emberek iránti tartozását. Az ifju meghalhat, az öregnek meg kell halnia. Behunyjam-e ezen igazság előtt szememet? bedugjam-e füleimet a természet szava előtt, mely bárhova tekintek, mindenünnen ezt kiáltozza felém: „Készülj elaggott vénség, itt az idő, menned kell; eleget voltál a földszínen; a fölnevekedett sarjadéknak helyre van szüksége. A világ nélküled is fenáll; mért zárod el az utat mások előtt? koponyád — nézd csak — hajtartónak se való; fogorod — tapintsd csak — hasonló kitorődezett fogu fűrészhez, és bőrdöd nem úgy áll-e testeden, mint egy szikár regrután a reá nem szabott új mondur? Megérett gyümölcs vagy az élet fűjén: le kell esned — elveled.” — Szives olvasóm! láttál-e már valaha struczmadarat? No ha nem láttál, én se láttam; hanem azt olvastam fölöle, hogy repülni nem tud, s midőn a lóhátas vadász a sivatag homokon üzöbe veszi, ha menekvére más utat teljességgel nem talál, a homokba dugja be fejét, s bányguságában az Istenadta azt hiszi: ha ő nem látja a vadászt, az se látja meg őtet. Nem volnék-e én hozzá hasonló bánygú és nevétséges, ha a föld porába dugnám fejemet, hogy ne lássam a halált, mely felvont nyíllal áll magettem; s a világ zajába vegyülnek a helyett, hogy készüljek a számadásra, melynek sikerétől örök boldogság vagy kárhozat függ? Különben is ez a mostani világ nem nekem való! Tessék annak, a ki benne magát jól találja: én vágyakozom ki belőle. Az én időm lejárt. — Mikor még én munkabíró fiatal voltam, az apa volt ur a háznál, parancsolata szent volt mindenki előtt: most a gyerek alig látszik ki a földből, már parancsol apjának, a leány mi dolgozni nem tud, de annál jobban tud feleselni anyjával — szépen is bele jöttünk ily nevelés mellett a jó napokba. Legény koromban, ha leányon gyalázat történt, minden legény vitt egypár szalmaszálát, abból fontunk koszorút, s a templom előtt azt tettük fejére: most nem egy legény maga viszi gyalázatát a piacra, még kérkedik vele. Ez előtt azt tartotta a világ: maga szótt font öltözet, legszebb paraszt viselet; most selyem, bársony és csipkével veszi körül magát az utolsó mazur is — már az aztán mindegy, ha az erkölcs és lélek árából kerül is ki. Hajdan a helységek vetekedtek egymás közt azon tiszteletnek kiérdemlésében, hogy lakostársaik közül senki se ülje a tömlőzöt: most ugyan volna-e falu, mely temploma tornyából kifüggeszteni merje a fehér zászlót annak jeléül, hogy nincsen ráb övéi közül? Akkor örökös gyalázatnak tartott, ha vasat vertek valakinek kezére s a hüvesre záratott: most nem tudom, mi Istencudája, a fiatalság mit se látszik tartani azoktól a börtönöktől. Hajdan ha megkondulni hallottuk az istenitiszteletre összehívó harangot, csoportosan tódultunk abba; sokszor egész per kerekedett belőle, ki maradjon házőrzőnek, most nézd meg csak falutokban, nem veretebb gyalogut vezet e a koesmába, mint a templomba? Akkor ha jó napot akart magának csinálni a magyar ember, szeretteinek körében egy pár pohár bor megtette azt; most a pálinka által, melynek azelőtt becsületes magyar neve se volt, a baromnál alábbvalóvá aljasítja magát, elvesztegeti testi erejét, egyre satnyábbá válik az új nemzedék — szegény, szegény magyar nép, te a hajdan erős ösök unokája, hova is sülyedsz maholnap ezen az uton. Megemlitsem-e az

* Ha ezt szemembe más merné mondani, és nem a természet szava volna, alkalmasint harag lenne a vége.

egészen divatosá lett káromkodási istentelenséget? Nem, ezt nem teszem; mert ha csak rá gondolok is, elszorul keblem, fejem zug, a penna reszket kezemben, szívem egyre jobban ver. — És egy ilyen világban akarnék én még tovább is élni, hol számomra már nem terem egyéb a fájdalom szuró töviséinél? Nem, nem. Jöjj el oh jötevő halál, s vedd el, a mi a tied, ez összeroncsolt rothatag testet. Te pedig isteni szikra, te az Ur vére árán megváltott drága, de bűnös lélek, szállj vissza eredetted kútforrásához, Istenedhez. Oh mikor fog felsűtni elköltözésed boldog napja; mikor fog ütni elválásod ohajtva várt, órája? Mikor fogod meglátni az Ur dicsőséges városának aranyból épült tornyait; mikor fogsz eljutni a kertbe, hol az örökös tavasz virágai nyiladoznak s az örök élet forrása buzog fel? Mikor fogod hallani az angyali karok és szüzek Istent magasztaló énekét, kik egyre követik a szeplőtelen bárányt, s fenzengő énekeikkel magasztalják a királyok királyát, a mindenség közös atyját. Azonban oh Uram! ha bűnös lelkeimnek e forró vágyódása: akkor engedd még tovább tűrni itt vén szolgálodat. Legyen meg ebben is a te szent akaratod.

Már most Isten veled szives olvasóm mindaddig, míg len feltámasztatván testeink a föld porából, az örök bíró székénél majd egymásra ismerünk; Isten veled Dicsértessék a Jézus Krisztus.

P. Kovács Mihály,
bódvai kurátor.

Katholikus hitélet.

I.

Hagy - Lang, január 27. — D. a J. K.! Folyó hó első napjaiban, midőn pár garasomat, nem csak hűveim, hanem a reformatus atyafiak által is szorgalmasan olvasott „Kath. Néplap”-ra elküldöttem, megigértém egyszersmind, hogy nem sokára aranymenyegzőről tudósítanom, ime most beváltom szavamam. — Jézus neve napját ünnepeltük, kisded templomomban sok nép seregett össze, számosan járultak a töredelem székéhez, és innen az Ur asztalához. Tízet ütött az óra, misémet elkezdvén; a nép alatta oly megható énekelt, mintha e napra, az Istent égben dicséző angyali kar nagytól, tanítottat volna be. Ennek végeztével az oltár számolyához közeledtek 50 éves házassaim, derék hűveim Csósz fiókhelysége: Diósy János 86, és Huss Rozália 78 éves terhével. Nászasszonyul, a vallásosságáról ismert, és jótéteményeit mindenkiél éreztető Zichy Ludovica szül Pálffy grófnő ő méltósága kéretett fel; násznagyok voltak a 78 éves, nem sokára felszázados egyházi Heigertth Lipót, s a 113 éves Ferencz, kit e vidéken, csak e néven ismernek és szólítanak, s ki, dacára annak, hogy nem mai legény, még mindig jól lát, hall, s hű emlékező tehetséggel bír; látta ő már unokáinak unokáit; de mégis érdemletle Istennek e kegyelmét, mert nagyon istenfélő, és mérsékletes életű egy ember, s hogy mi se hiányozzék, még nyoszoló leánykák is jelentek meg. Hogy az arany menyegzősök s a néphez a házassági áldás előtt és után egy kis tanítást intéztem, azt, ha nem is mondanám, ugyis tudnák olvasóim; mert ily ünnepélyes alkalomkor, azt bűn volna elmulasztani, miután az öröme hangolt, az ünnepély ritkasága által felmagasztosult szívek, sokkal fogékonyabbakká válnak annak befogadása és gyümölcsöztetésére, mint bármi máskor. Az ünnepély végeztével az arany menyegzős násznépet lakomban fogadtam, hová a mélt. grófnő is magát megalázni méltóztattott, ki az öregeket megáldván, tőlök viszont megáldatni kívánt. Ott állt öreg Simeonként, a 113 éves Ferencz. Éghez emelt szemek s kiterjesztett karokkal, s hiszem: hogy a Mindenható, meghallgatá és teljesítendi minden áldás-kívánatát. Ki is érdemelné meg azt jobban, mint szeretett grófnónk, ki, hogy többet ne mondjak, mult karácsonkor 15 leánykát ruházott fel tetőtől talpig; kitől évenként 24 újszű-

lött kap egész öltözetet, és ezenkívül pénzbeli segédelmet. — Következett a lakoma, 113 éves öregünk szép köszöntőt tartott, éltette kegyes uraságát, többi jötevőit, és beszélt a régi dolgokról. Az aranymenyegzősök mélt. gr. Zichy György cs. kir. kamarás urtól ajándékul 30 ftot e. p., kegyes nejétől pedig emlékül egy esinos koszoruzott feszületet kaptak; agastyánomat pedig egy ószerű s nagy értékű sz. olvasóval örvendeztették meg, azon kérelemmel, hogy érettök és egész családjuk testi-lelki boldogságáért imádkozzék. A késő estig mulató násznép e napnak kedves emlékét sokáig meg fogja örizni.

Jurászek Károly,
áldozár

II.

D. a J. K. Főtiszteltetű szerkesztő ur! Isten panaszszá ne vegye a szent bibliát én is olvasgatom, azért — ha méltóztatik megengedni — befelelek a „Kath Néplap” első számában közlött kérdésekre:

- 1) Született s nem halt meg: Énok, meg Illyés proféta.
- 2) Nem született s meghalt: Adám atyánk.
- 3) A kik egyszer születtek kétszer haltak meg, olyanok sokan vannak, ugymint: Lázár, a naimi özvegy fia, Jairus leánya, Tabitha asszony, s mindazon szentek, kik Jézus halálakor sirjaikból kikeltek, — nem különben azok, kiket Isten a proféták, és apostolok által feltámasztott.

De ezek közül csak Lázár temettetett el kétszer; mert a többiek nem is voltak eltemetve, — azokról pedig kik Jézus halálakor feltámadtak pleb. uramtól hallottam valamit. Van neki egy igen nagy bibliás-könyve, úgy hívja hogy Tirini, — én nem értem, mert diácul van, de plebános uram azt magyarázta ki belőle, hogy a Jézus halálakor feltámadt szentek, bizonyosságot tevéen Jeruzsálemben az ő váltáságokról, ismét magok visszaköltöztek sirjaikba, így mondja sz. Agoston, és szent Tamás doktor, — (szent Jeromos, Epifanius stb. szentint fölvetettek az égbe.) És így csakugyan maga Lázár temettetett el kétszer.

- 4) Kétszer született egyszer halt meg a mi édes Üdvözítőnk. Hanem erről is azt hallottam plebános uramtól, hogy igazában nem is mondhatjuk a Jézus kétszer születettnek, mert ő mint Isten nem született de öröktől fogva születik.

Ha jól feleltem be, méltóztatnék azt is megengedni, hogy én is néhány kérdéssel tisztelhessem meg a Kath. Néplap olvasóit, még pedig most először a menyegzős napokhoz alkalmazottakkal.

- 1) Melyik menyegzőben huznak előre szomorú nótát, utoljára vigat?
- 2) Hol kezdik a menyegzőt örömmel, de bánattal végzik?
- 3) Melyik menyegzős házban van egy völégény sok mátká?
- 4) A mi menyegzőink miben hasonlítanak leginkább a kánai menyegzőhöz?
- 5) Melyik menyegzőhöz járult az Ur legnagyobb esudával?

Egy uttal, ha szegény harangozó létemre meg nem sérteném vele, szépen megtiszteltem kistályai bíró uramat, — s arra kérem: ne pihenjen sokáig, hanem forgassa az ta derék bírópálcát, mely félelembe ejt ugyan, de az égi bíró előtti félelemtől véd, és óv meg. Nemémasszonynak szól ő kigyelme, de hugomasszony is érthet ám róla. Pilátusra, meg Heródesre vakar amugy istenigazában, de a mi hátunkon fut végig a hideg. — Isten áldja meg ő kigyelmét e lapok minden írói, s olvasóival együtt Tiszta szívből kívánom. Január 18-án 1857.

Jakab Sándor,
szemerei harangozó.

Különfelek.

— A „Magyar Sajtó”-ban olvassuk: F. h. 7-én Bécsben a hajnali órákban holdszlopokat vettek észre. A holdon egy hosszú függélyes fényoszlop vonult át, mely egy más fekirányos oszloptól volt átmetszve. E tünemény egy világosan kivethető keresztet tüntetett elő. Később benne két fényvív a legélénkebb színjátékot ragyogtatá elő. Nem akart-e a ritka legtünemény intőjel lenni a kereszt ellenségének?

— Igaz, hogy az emberek hozzánk inkább be semminként kíváncsiak, de miután magunk is ismerünk néhányat, kik a szabad (?) Amerika után esengenek, s az ottani tartózkodást oly annyira kellemesnek, mert minden tekintetben korlátlanok állítják, a „Családi Lapok” és „Magyar Sajtó” nyomán egy pár kedvszegő adattal szolgálunk. Ugyanis az első szerint „New-York-ból, írják, hogy az ottani kikötőben múlt évben 141,915 kivándorló szállt partra; — 183 egyén károsult meg tüzvészben, s az ebbeli kár 27 millió dollárra megy; — 143 vasutiszerencsétlenség adta magát elő, hol 195 egyén veszté életét, 629 pedig megsérült. — A második szerint pedig, Amerikában is mutatnak és bálóznak, csak hogy valamivel más szellemben, mint nálunk. Egy baltimorei bálban bizonyos Thomson azt találta mondani, hogy ő nem tudja fölfogni, hogyan cserélhetnek a biztosok ily társaságba oly embert, ki nyilvános — gazember. Erre zavar keletkezik, s több pisztolylövés halálcsék futni kezdenek. Thomson elesik, nyakba találta a lövés. Nem sokára a tánc újra elkezdődik. Most meg egy fiatal ember meglöki egy másikat, s ez viszont földhöz vágja amazt. Új zavar, újra pisztolyoznak, néhány megsebesítetik. S ez előttök mind csak tréfa, mi vig kedvüket csak hatványozza. A mellékes dolgokat, pl. zsebvágásokat, föl sem veszik. — Már most kérjük mi, nem halt-e ki ezen emberekből a ker. érzületnek legutolsó szikrája is; s nem mondhatjuk-e, hogy ezeknél még a tygrisek se mutatnak együtt vadabb- vagy vérengzőbben. Hát mi válnék még Amerikából, hiterkölesi tekintetben, ha ott a kath. hittérítők oly örvedetes hódításokat nem tennének.

— Mi örömmel ragadunk meg minden alkalmat, melyben a magyar irodalom terményeiről említést tehetünk, s azokat azon olvasóink figyelmébe ajánlhatjuk, kik egyik vagy másik neme iránt bizonyos hajlam- és előszeretettel viselkednek. —

Első helyen említjük Talabér György és Lukács János tászári plebános és káplán által, néhai Sámson János veszprémi hittanár — latin rendszere nyomán kiadandó **Ker. Kath. Hittanár** — latin rendszere nyomán kiadandó **Ker. Kath. Hittanár** — t, melyre az előfizetési vagy csupán aláírási fölhívást utolsó számunkkal küldöttük szét; s miután annak bő tartalmáról az illetők maguknak ez uton tudomást szerezhettek, nem is kételkedünk a vállalat sikerre fölött.

Második helyen szólanunk kell, az egyházi ékesszólás egy újabb táráról. Megjelentek ugyan is: „Ünnepi, alkalmi és böjti szentbeszédok, mondotta **Vezérle Ignác** I. kötet. Az Ur ünnepeire. Veszprémben Ramasetter Károly tulajdona. 1857. E beszédgyűjtemény, mely miként tartalmából látjuk, több kötetre terjedend, s így azt már ez oknál fogva is az egyházi ékesszólás tárának joggal nevezhetjük, Urunk hét fő ünnepére, összesen 40, ezek közt néhány dogmaticai tárgyú, különösen pedig karácson napra 7; Új év napra 7; vízkereszt napra 2; husvét napra 12; Urunk mennybemenetele napjára 1; Pünkösöd napra 7, Ur napra 3. beszédet foglal magában. Mi megvagyunk győződve, hogy

e mű, mely annyi fényes meghívás és fölszólításnak eredménye, a tudós szerzőnek, előszavában kijelentett félelmének daczára, a lelkipásztorok részéről őszinte hála nyilatkozatot, előjárói részéről pedig a megérdemlett jutalmat bizonyosan meghozandja.

Harmadik helyen szórol szóra közöljük, ezen hozzánk küldött sorokat: Előfizetési fölhívás „**Az én Albumom**”-ra. E czim alatt fogok kiadni egy, 20 ivre terjedő almanachot, arczképekkel. Kiállítása a lehetőségig pompás leendő; papírja a legfinomabb vastag regálvelin, s alakja legnagyobb szerű nyolezadrét, Beltartalma megfelelően külső pompájának, mert **legnevezetesebb íróink** válogatott dolgozatai fogják azt becsessé tenni. Megjelenik legkésőbbben majus elejéig. Előfizetési ár: 3 pfrt. Bolti ára 5 pfrt. Az előfizetési pénzek február végeig egyenesen hozzám intézendők. Lakásom Országút Luby-ház 3. szám. Minden 10 példány után egy tiszteletpéldánnyal kedveskedem. Pest, január 30-án 1857. **Sárosy Gyula**. — Miután tudunkra e diszműben egyházi férfiaktól is fognak munkálatok megjelenni, s a t. szerkesztő e kegyeletnél fogva bizonyosan mindent mellőzend, mi a gyöngéd kath. hitérzületet tán kellemetlenül érinthetné, azt mi is tehetősb olvasóink pártfogásába ajánljuk.

Könyvhirdetés.

Alulirt tisztelettel tudósítja a főt. magyar papságot s a né. é. olvasó közönséget, miszerint **Vezérle Ignác** egyházi beszédeinek első — az Ur ünnepeit tartalmazó — kötetete megjelent.

A késedelem oka főleg azon körülményben rejlik, hogy e kötet nem a tervezett 20 ivre, hanem 31-re növekedett föl, miért is előfizetési ára — a hirdetett ivenkinti 5 pfr. kr. alapján 2 frt. 30 kr. p. p.; a bolti ár 3 frt. p. p.

A kötetek ezután gyorsabban fognak következni, s a lelkipásztoroktól, cz. papság iránti kedvezményből legfőbb f. hó 20-ig a böjti folyamok egy része is bün és erény hét főstatiója — czim alatt kerülend ki sajtó alól, hogy még jókor a böjti sz. időszak előtt az illető kezébe juthasson.

Biztat a remény, hogy a főt. magyar papság s mélyen tisztelt közönség vállalatomat minél számosabb megrendelésekkel gyámolítandja. Veszprém, február 8-án 1857.

Ramasetter Károly,
kiadótulajdonos.

(1—3)

Pályázatok.

Vas megyében kebelezett Csákány mezővárosban megüresedett mesteri állomás betöltése végett f. 1857-ik évi martius 18-ra csőd hirdettetik; kik ebben részt venni kívánnak, folyamodásukat a kellő bizonyítványokkal együtt a helybeli iskolaigazgatónak nyújtásuk be.

Csákányban január 22-én 1857.

(1—3)

Udvardy Ferencz, csákányi plebános.

A megüresült duna-almási tanítói és kántori állomásra csőd hirdettetik. Ez állomáshoz szabad lakás, szükséges fa, és 275 pftnyi jövedelem van kapcsolva. A tanulók száma harminczra megy. A pályázni kívánók szíveskedjenek a szükséges kellékekkel ellátott képességi és erkölcsi bizonyítványaikat martius 16-ig a tatai kerületi iskolafelügyelőséghez beküldeni. — Tata, február 6-án 1856.

A tankerületi felügyelőség.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, Szerdán. Előfizetheti rá Pesten a Szent-István-társulat ügynökségénél; czukortéza 6-ik szám alatt föld, vagy a szerkesztőségénél. Vidéken a es. kir. postabiztalmoknál. Előfizetési díj Budapesten kihordással félévre 1 ft. pp. vidékre postán borítékban félévre 1 ft. 20 kr. pp. Nagyobb csőd-hirdetés 2 ft. kisebb 1 ft. p. díjért közöltetik. Minden további hirdetésért az előbbi árnak fele fizetendő. A lap szerkesztését illető levelek egyszerűen a „Katholikus Néplap szerkesztőségéhez” címezendők. (Pesten a józsefvárosi plebániában.)

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ SUJANSZKY ANTAL

Melléklet: Előfizetési fölhívás a Ker. kath. Hittanra.

Pesten 1857. Nyomatta HERZ JÁNOS, orszagut 6. szám alatt.